

Staro

NATUUR EN
BUITENGEBIED

Quickscan flora en fauna

Hazenstraat 9 en 23 te Eersel
Rapportnummer 16-0083

www.starobv.nl

Quickscan flora en fauna

Hazenstraat 9 en 23 te Eersel

Maart 2016

Rapportnummer: 16-0083

In opdracht van: Pouderoyen Compagnons

Uitgevoerd door: Staro Natuur en Buitengebied
Lodderdijk 38a
5421 XB Gemert
tel. 0492-450161
fax. 0492-450162
www.starobv.nl

Veldonderzoek: L. Hulsen MSc

Auteur: L. Hulsen MSc

Kwaliteitscontrole: ir. E. Claassen

Inhoud

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Doel	4
1.3	Zorgplicht	4
1.4	Leeswijzer	4
2	Plangebied	6
2.1	Ligging en beschrijving plangebied	6
2.2	Voorgenomen plannen	8
3	Methode	9
4	Natuurwaarden	11
4.1	Beschermde gebieden	11
4.2	Beschermde soorten	13
4.2.1	Flora	13
4.2.2	Vlinders en libellen	13
4.2.3	Mieren, kevers en slakken	14
4.2.4	Vissen	14
4.2.5	Reptielen en amfibieën	15
4.2.6	Vogels	16
4.2.7	Zoogdieren	19
5	Conclusies	22
	Geraadpleegde bronnen	25
	Bijlage 1 Wet- en regelgeving	

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Initiatiefnemer is voornemens aan de Hazenstraat 9 de agrarische bedrijfsgebouwen op het achterterrein te slopen. Ditzelfde geldt voor de opstallen ter plaatse van Hazenstraat 23. Hiervoor in de plaats wordt ten oosten van Hazenstraat 21 een Ruimte voor ruimte woning opgericht. Ten behoeve van de planologische procedures is het noodzakelijk te onderzoeken welke natuurwaarden actueel in het gebied aanwezig zijn en op welke wijze de werkzaamheden hierop effect hebben. Dit om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving gehandeld zal worden.

1.2 Doel

Doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de natuurwetgeving. Voor soortbescherming is hierbij de Flora- en faunawet van belang. Gebiedsbescherming is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet 1998 (o.a. Natura 2000) en het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen EHS). In bijlage 1 wordt deze wet- en regelgeving uitgebreid beschreven.

Het in deze rapportage beschreven onderzoek heeft tot doel het vaststellen van de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in de tabellen van beschermde flora en fauna in het kader van de Flora- en faunawet. Tevens heeft het onderzoek tot doel vast te stellen op welke wijze en in welke mate de voorgenomen ontwikkeling invloed kan hebben op het eventueel voorkomen van beschermde soorten. Op basis van dit onderzoek kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving zal worden gehandeld. Aanvullend zal worden bepaald of voorgenomen ontwikkelingen effect hebben op de beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden.

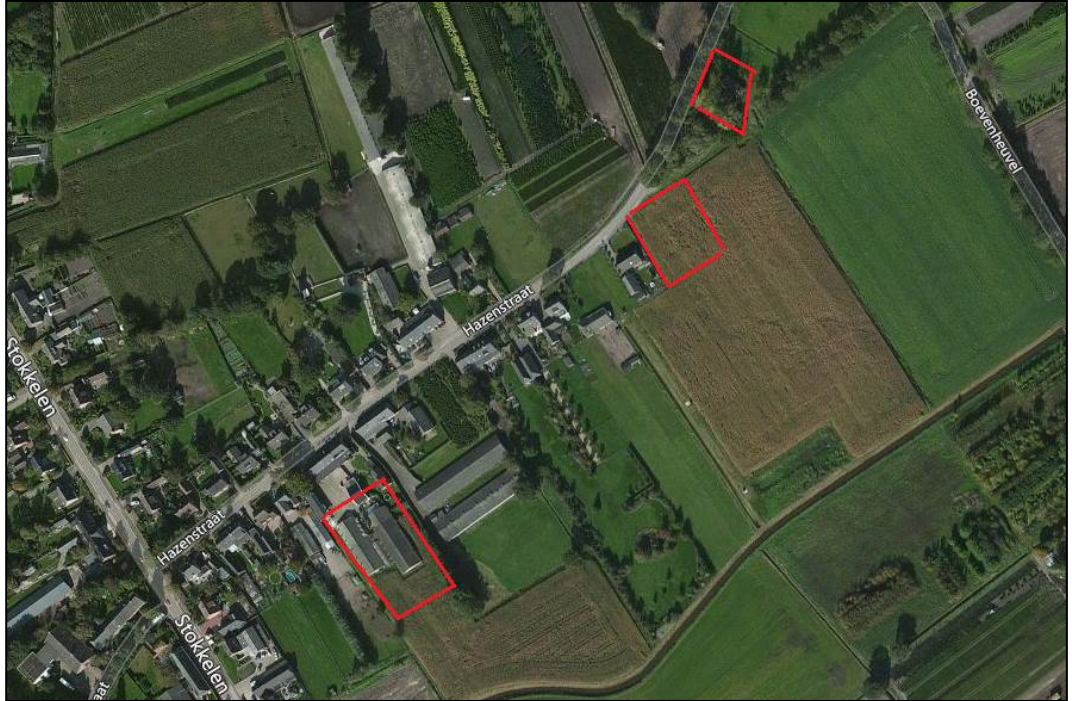
1.3 Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet beschermde soorten, kent de Flora- en faunawet een zorgplicht. Deze zorgplicht (artikel 2 Flora- en faunawet) houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren, niet mogen worden uitgevoerd.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het plangebied en de voorgenomen ontwikkelingen. In hoofdstuk 3 wordt de gebruikte onderzoeksmethode besproken. De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden en de

effecten van de geplande ingrepen op aanwezige beschermde natuurwaarden worden beschreven in hoofdstuk 4. In dit hoofdstuk wordt tevens ingegaan op de mogelijke noodzaak tot het treffen van mitigerende maatregelen. In het laatste hoofdstuk zijn de conclusies uiteengezet.

Figuur 2. Begrenzing van het plangebied (rood omlijnd) (bron: Bing Maps)

Foto 1. Voorzijde bedrijfsgebouwen Hazenstraat 9

Foto 2. Maisakker en achterzijde bedrijfsgebouwen Hazenstraat 9

Foto 3. Afwateringsgreppel Hazenstraat 9

Foto 4. Perceel voor nieuwe woning

Foto 5. Oostelijk gelegen opstal Hazenstraat 23

Foto 6. Westelijk gelegen opstal Hazenstraat 9

Foto 7. Sloop Hazenstraat 23

2.2 Voorgenomen plannen

Initiatiefnemer is voornemens de bedrijfsgebouwen en opstallen op Hazenstraat nummer 9 en 23 te slopen. In plaats van deze gebouwen zal in het kader van ruimte voor ruimte ten oosten van Hazenstraat 21 een nieuwe woning gebouwd worden. In figuur 3 zijn de voorgenomen plannen weergegeven.

Figuur 3. Voorgenomen plannen (bron: Pouderoyen Compagnons)

3 Methode

In het kader van deze quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden waarbij gekeken is naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Er is voor het soortenonderzoek gebruikgemaakt van gegevens van de websites Vlindernet.nl, Libellennet.nl, Waarneming.nl en Telmee.nl en diverse verspreidingsatlassen. De gegevens over vleermuizen, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders en libellen zijn onder andere uit dergelijke atlassen afkomstig.

Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving. De ligging van Natuurbeschermingswet 1998 gebieden (o.a. Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en het Natuurnetwerk Nederland in de nabijheid van het plangebied zijn onderzocht.

Daarnaast heeft een veldbezoek plaatsgevonden waarbij alle op de locatie aanwezige biotopen zijn opgenomen. De aanwezigheid van deze biotopen vormt de basis voor de mogelijkheid tot het voorkomen van beschermde soorten. Naast de biotopen zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Dergelijke aanwijzingen zijn bijvoorbeeld het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten en het aantreffen van holen, uitwerpselen, prooiresten, vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige biotopen zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen. Een eenmalig veldbezoek is nadrukkelijk geen volledige inventarisatie. Dat betekent dat op basis van een eenmalig veldbezoek het voorkomen van soorten niet per definitie is uit te sluiten. De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn vervolgens gebundeld in deze rapportage.

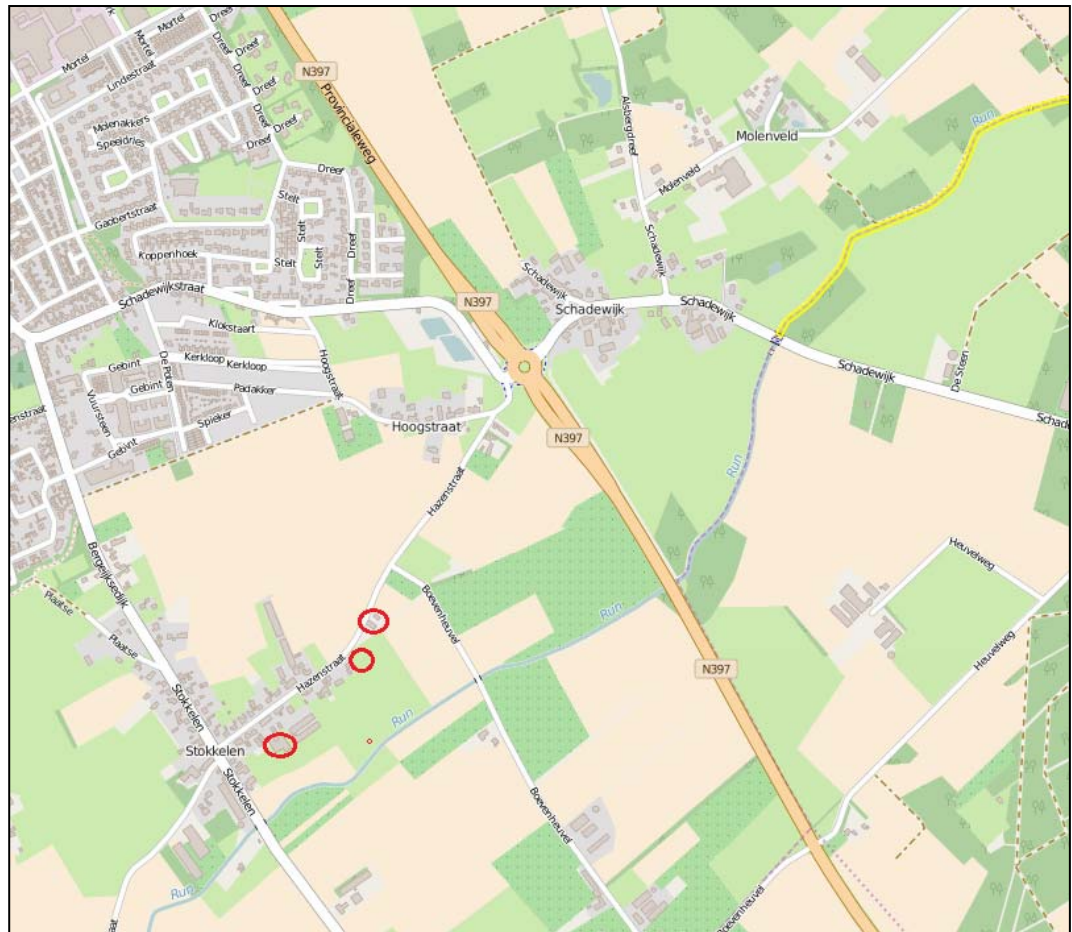
Het veldbezoek dat voor dit onderzoek is uitgevoerd, heeft plaatsgevonden op 18 maart 2016 in de ochtend onder de volgende weersomstandigheden: droog, bewolkt en circa 4 °C.

4 Natuurwaarden

4.1 Beschermde gebieden

Natuurbeschermingswet 1998

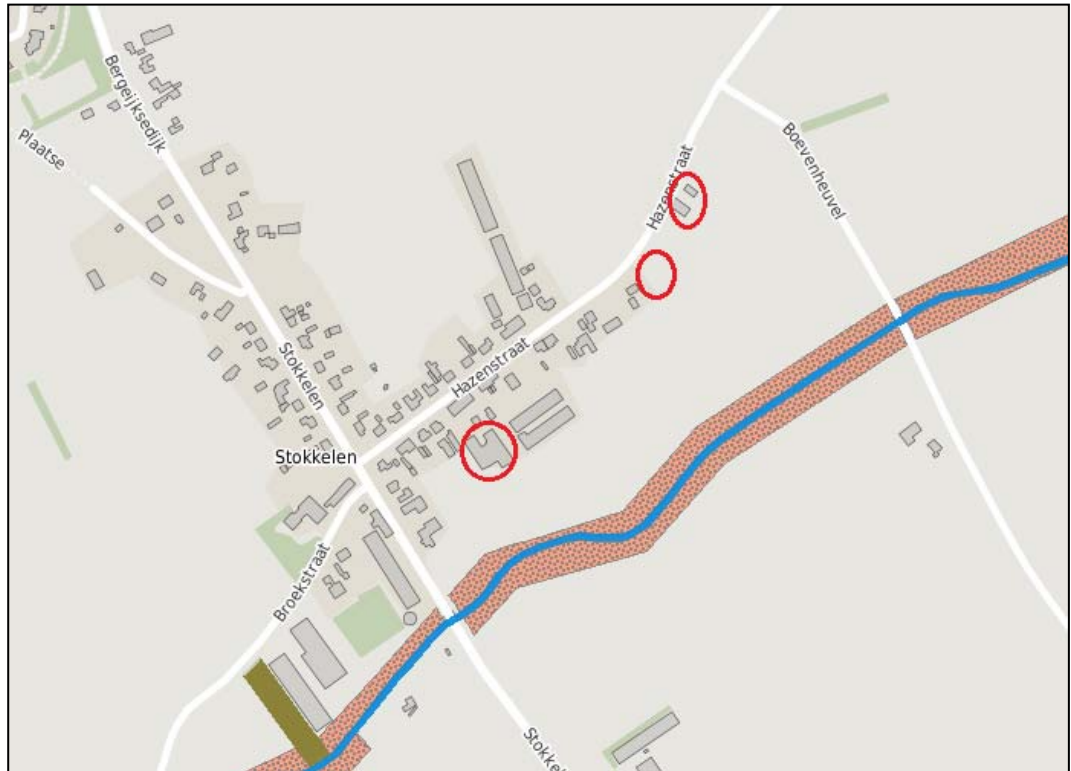
Uit de kaarten van de gebiedendatabase op de website van het ministerie van Economische Zaken (EZ) blijkt dat het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied op ongeveer 1,1 kilometer ten noordoosten van het plangebied ligt. Dit betreft de Run, onderdeel van het Natura 2000-gebied “Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux”.

Figuur 4. Plangebied (rode cirkel) ten opzichte van Natura 2000-gebied (geel) (bron: <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000>)

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Zoals blijkt uit gegevens van de provincie Noord-Brabant maakt het plangebied geen deel uit van het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS) (figuur 5). Het dichtstbij de plangebieden gelegen deel van het NNN betreft de Run. De te slopen gebouwen bij nummer 9 bevinden zich het dichtst bij het NNN, op circa 80 meter. De locatie waar de nieuwe woning gebouwd zal worden ligt op circa 140 meter van het NNN. Op dit gedeelte van het NNN rust het beheertype N00.01 Nog om te vormen landbouwgrond naar natuur (inrichting) en het beheertype N03.01 Beek en bron.

Figuur 5. Plangebied (rode cirkel) ten opzichte van NNN (bron: kaartbank.brabant.nl)

Effectbeoordeling

Gezien de afstand tot Natura 2000-gebieden en de lokale aard van de voorgenomen plannen, zijn negatieve effecten van de voorgenomen ontwikkeling hierop uitgesloten. Door meerdere stallen te vervangen door een woonhuis zijn te verwachten effecten op beschermde gebieden positief. De stikstof depositie veroorzaakt door een paar stallen is hoger dan de stikstof depositie van één woonhuis.

Het terrein behoort niet tot het NNN. Het is uitgesloten dat de sloop van de gebouwen negatieve effecten op het NNN heeft. De nieuwbouw komt in plaats van de gesloopte gebouwen. Door het ruimte voor ruimte principe en de afstand van de nieuwbouw tot het NNN zijn effecten op het NNN redelijkerwijs uit te sluiten.

Conclusie

De voorgenomen plannen zullen geen effect hebben op Natura 2000-gebied en het NNN.

4.2 Beschermde soorten

Deze paragraaf beschrijft het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in het plangebied. Per soortgroep wordt beschreven welke soorten worden verwacht, wat de mogelijke effecten van de ingreep zijn en of er mitigerende en/of compenserende maatregelen nodig zijn.

4.2.1 Flora

De grond direct grenzend aan de te slopen gebouwen is voedselrijk. De bedrijfsgebouwen aan de Hazenstraat 9 grenzen aan verharding, gras en maisakker. De opstallen aan de Hazenstraat 23 grenzen aan een kaal gegeten paardenweide en een bosschage. De werkzaamheden hebben geen betrekking op de bosschage. Het perceel voor de nieuwe woning betreft braakliggende grond zonder vegetatie.

De plangebieden voldoen niet aan de habitateisen van beschermde plantensoorten. Het voorkomen van beschermde planten in de plangebieden kan redelijkerwijs worden uitgesloten.

Conclusie

Het voorkomen van beschermde planten in het plangebied kan worden uitgesloten.

4.2.2 Vlinders en libellen

Uit verspreidingskaarten van de atlas De dagvlinders van Nederland (Bos et al. 2006) en de vlinderstichting blijkt dat in de omgeving van het plangebied de beschermde vlindersoorten heideblauwtje, keizersmantel en rouwmantel (alle FFtabel 3) voorkomen.

Uit de atlas De Nederlandse libellen (Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002) en de website Libellennet.nl blijkt dat in de omgeving van het plangebied geen beschermde libellen voorkomen. Het is mogelijk dat een algemene libelsoort incidenteel in het plangebied foerageert.

Het heideblauwtje (FFtabel 3) komt voor in heideterreinen. Het plangebied voldoet niet aan de habitateisen van het heideblauwtje. Het voorkomen van heideblauwtje in het plangebied kan worden uitgesloten.

De rouwmantel (FFtabel 3) komt enkel nog als zwerver voor in Nederland. De exemplaren die in de omgeving van het plangebied zijn waargenomen betreffen hoogstwaarschijnlijk zwervers. Het plangebied voldoet niet aan de habitateisen van de rouwmantel. Mogelijk voldoet de omgeving van het plangebied hier wel aan. Er kan niet worden uitgesloten dat incidenteel een zwervende rouwmantel voorkomt in het plangebied.

De keizersmantel (FFtabel 3) komt in Nederland voornamelijk voor als zwerver. Slechts op enkele plaatsen heeft de soort zich gevestigd. Dit is niet in

de omgeving van het plangebied. De keizersmantel heeft een bosachtige omgeving met grote aantallen viooltjes. Het plangebied voldoet hier niet aan. Er kan niet worden uitgesloten dat er incidenteel een zwervende keizersmantel door het plangebied vliegt.

Effectbeoordeling

Er kan niet worden uitgesloten dat er incidenteel een zwervende keizersmantel en/of rouwmantel (beide FFtabel 3) in het plangebied kan worden aangetroffen. Het plangebied betreft geen essentieel leefgebied voor deze soorten. Het kan uitgesloten worden dat de voorgenomen plannen negatieve effecten hebben op het mogelijk incidenteel voorkomen van rouwmantel en keizersmantel.

Conclusie

Mogelijk komt incidenteel een zwervende rouwmantel en/of keizersmantel (beide FFtabel 3) voor in het plangebied. Het kan uitgesloten worden dat de voorgenomen plannen negatieve effecten hebben op het mogelijk incidenteel voorkomen van deze soorten.

4.2.3 *Mieren, kevers en slakken*

Beschermde soorten mieren en houtkevers zijn afhankelijk van bijzondere habitattypen als oude (naald)bossen. Deze biotopen zijn niet aanwezig in het plangebied.

Beschermde waterkevers zijn afhankelijk van grote, permanent stilstaande wateren. De sloten rondom de plangebieden voldoen hier niet aan.

Uit gegevens van het Compendium voor de Leefomgeving blijkt dat in de omgeving van het plangebied geen beschermde slakken voorkomen.

Conclusie

Er komen geen beschermde soorten mieren, kevers en slakken voor in het plangebied.

4.2.4 *Vissen*

De werkzaamheden hebben geen betrekking op sloten die aan de plangebieden grenzen. Het voorkomen van beschermde vissen in de omgeving van het plangebied is daarom niet nader onderzocht. Er kan worden uitgesloten dat de voorgenomen plannen negatieve effecten hebben op beschermde vissen.

Conclusie

Het voorkomen van beschermde vissen in het plangebied is uitgesloten.

4.2.5 Reptielen en amfibieën

Uit gegevens van RAVON blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende beschermde amfibieënsoorten voorkomen: kleine watersalamander, gewone pad, bruine kikker, bastaardkikker (alle FFtabel 1), Alpenwatersalamander (FFtabel 2), heikikker en poelkikker (beide FFtabel 3). Volgens de gegevens van RAVON komen de beschermde reptielsoorten levendbarende hagedis (FFtabel 2) en gladde slang (FFtabel 3) voor in de omgeving van het plangebied.

De plangebieden zijn geschikt om te dienen als landbiotoop voor de minder kritische soorten van FFtabel 1, zoals bruine kikker, gewone pad, bastaardkikker en kleine watersalamander. Het voorkomen van deze soorten in de plangebieden kan niet worden uitgesloten.

Deze soorten kunnen voortplantingshabitat vinden in de sloten in de omgeving van de plangebieden. De voorgenomen plannen hebben geen betrekking op sloten.

De Alpenwatersalamander (FFtabel 2) komt voor in bosachtige gebieden en is niet kieskeurig ten opzichte van water. Er kan niet worden uitgesloten dat de Alpenwatersalamander voorkomt in de randen van de plangebieden. De werkzaamheden hebben hier echter geen betrekking op. De locaties waar de gebouwen gesloopt worden en ook het perceel waar de nieuwbouw op zal plaatsvinden bieden onvoldoende schuilmogelijkheden aan Alpenwatersalamander.

De heikikker (FFtabel 3) komt vooral voor in vochtige heidegebieden. De kenmerken van de plangebieden voldoen hier niet aan. Het voorkomen van heikikker in de plangebieden kan redelijkerwijs worden uitgesloten.

De poelkikker (FFtabel 3) kan voorkomen in wat voedselrijker water indien de oevers goed begroeid zijn (Creemers et al. 2009). De sloten in de directe omgeving van het plangebied zijn niet geschikt voor poelkikker. Mogelijk vindt de poelkikker wel geschikt voortplantingswater op iets grotere afstand van het plangebied. Het is geen uitzondering dat de soort voorkomt in agrarisch gebied. Indien de poelkikker voorkomt in de plangebieden zal dit in de bosschages zijn. De werkzaamheden hebben hier geen betrekking op.

Het voorkomen van levendbarende hagedis (FFtabel 2) en gladde slang (FFtabel 3) in het plangebied is redelijkerwijs uit te sluiten, doordat het plangebied geen geschikte biotopen bevat voor deze reptielsoorten. De levendbarende hagedis komt, evenals de gladde slang, voornamelijk voor in heidegebieden of in ruigten (RAVON).

Effectbeoordeling

De plangebieden zijn geschikt om te dienen als landbiotoop voor de minder kritische soorten van FFtabel 1, zoals bruine kikker, gewone pad, bastaardkikker en kleine watersalamander. De voorgenomen plannen hebben een effect op mogelijk in de plangebieden voorkomende algemene amfibieën; er verdwijnt landbiotoop door de bouw van de nieuwe woning. Op twee andere

locaties komt er door de sloop van de gebouwen echter meer landbiotoop beschikbaar.

Mitigerende maatregelen

Voor de soorten van FFtabel 1 geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een algehele vrijstelling. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen.

Conclusie

De voorgenomen plannen hebben een negatief effect op het landhabitat van amfibieën van FFtabel 1. Voor de soorten van FFtabel 1 geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een algehele vrijstelling. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen. Het voorkomen van zwaarder beschermde soorten amfibieën en reptielen van FFtabel 2 en 3 in het plangebied is redelijkerwijs uit te sluiten.

4.2.6 Vogels

Algemene vogelsoorten kunnen in de plangebieden broedgelegenheid en foerageergebied aantreffen. Tijdens het veldbezoek zijn enkele nesten van algemene vogelsoorten aangetroffen (foto 8 en 9). Deze nesten bevinden zich aan de achterzijde van de te slopen bedrijfsgebouwen aan de Hazenstraat 9.

Foto 8

Foto 9

Tijdens het veldbezoek zijn in de plangebieden enkel algemene vogelsoorten waargenomen. In de omgeving van de Stokkelen 28 zijn huismussen waargenomen. Het is echter redelijkerwijs uitgesloten dat de plangebieden deel uitmaken van het essentieel leefgebied van de huismus. De te slopen bebouwing biedt door de constructie met golfplaten daken geen mogelijkheden voor broedlocaties.

Uit gegevens van telmee.nl blijkt dat in de omgeving van het plangebied de steenuil en bosuil voorkomt. Zowel op het perceel van de Hazenstraat 9 als de Hazenstraat 23 is een nestkast van steenuil aanwezig (foto 10 en 11). In het plangebied aan de Hazenstraat 9 zijn geen sporen van uilen aangetroffen. Het voorkomen van steenuil of bosuil in het plangebied kan echter niet worden uitgesloten. Mogelijk vormt het plangebied onderdeel van het foerageergebied van steenuil en/of bosuil. Er kan ook niet worden uitgesloten dat een steenuil

incidenteel gebruik maakt van het afdak zoals weergegeven in foto 12 om onder te rusten.

Foto 10. Steenuilenkast Hazenstraat 9

Foto 11. Steenuilenkast Hazenstraat 23

Foto 12. Open schuur Hazenstraat 9

Foto 13. Braakbal Hazenstraat 23

Uit gegevens van waarneming.nl blijkt dat er ter hoogte van de nestkast aan de Hazenstraat 23 in april 2015 een rustende steenuil is waargenomen. Dit wordt ook bevestigd in het jaarverslag van de Uilenbescherming Brabant (2014). Ter hoogte van het plangebied is een broedende steenuil aangegeven. Tijdens het veldbezoek zijn meerdere oude braakballen en krijtsporen van steenuil aangetroffen in de schuur van foto 5 aan de Hazenstraat 23, dit duidt op een territorium van steenuil. Mogelijk vormt de schuur een vaste rust- en verblijfplaats van steenuil. Er kan niet worden uitgesloten dat het perceel naast Hazenstraat 21 onderdeel vormt van het grotere foerageergebied van steenuil en/of bosuil.

Effectbeoordeling

Voor de algemeen voorkomende vogelsoorten geldt dat, indien exemplaren aan het broeden zijn, het verwijderen van bomen en beplanting niet kan plaatsvinden zonder deze dieren te verstoren. Dit geldt ook voor het verwijderen van de bedrijfsgebouwen aan de Hazenstraat 9. Indien vogels aan het broeden zijn in de nesten van foto 8 en 9 kan het slopen van de gebouwen niet plaatsvinden zonder deze vogels te verstoren.

Het plangebied naast de Hazenstraat 21 vormt mogelijk onderdeel van het grotere foerageergebied van steenuil en/of bosuil. Het plangebied is echter marginaal geschikt als foerageergebied doordat het uit geëgaliseerde kale grond bestaat. Aangezien het plangebied slechts een klein deel van mogelijk foerageergebied betreft en er ruim voldoende alternatieve en geschiktere

foerageergebieden aanwezig zijn in de omgeving, zijn op dit perceel effecten van nieuwbouw op foerageergebied van uilen uit te sluiten.

Mogelijk vormt het plangebied aan de Hazenstraat 9 onderdeel van het foerageergebied van steenuil en/of bosuil. Er kan niet worden uitgesloten dat de schuur van foto 12 incidenteel een rustplaats biedt aan steenuil. Indien het plangebied onderdeel van het foerageergebied van uilen betreft hebben de voorgenomen werkzaamheden hier positief effect op. Met de sloop van de bedrijfsgebouwen ontstaat meer geschikt foerageergebied voor uilen. Indien er zich een vaste rust- en verblijfplaats van steenuil in de gebouwen bevindt kunnen de voorgenomen werkzaamheden hier negatief effect op hebben. De sloop betekent dan vernietiging van een vaste rust- en verblijfplaats.

Waarschijnlijk bevindt zich in één van de schuren in het plangebied aan de Hazenstraat 23 de vaste rust- en verblijfplaats van een steenuil. Als het vrouwtje de nestkast in gebruik heeft om te broeden, rust het mannetje op een nabijgelegen schuilplaats, mogelijk in de schuur. Indien de schuur gesloopt wordt heeft dit tot gevolg dat deze vaste rust- en verblijfplaats verdwijnt. De sloop van de schuren heeft een positief effect tot gevolg ten aanzien van mogelijk aanwezig foerageergebied van steenuil en/of bosuil, er ontstaat meer beschikbaar foerageergebied.

Mitigerende maatregelen

Door bomen en struiken en gebouwen met nesten buiten het broedseizoen van vogels te verwijderen wordt voorkomen dat er negatieve effecten zullen optreden ten aanzien van algemeen voorkomende vogelsoorten. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met half juli.

Nader onderzoek naar verblijfplaatsen van uilen in de plangebieden aan de Hazenstraat 9 en 23 wordt aanbevolen. De periode om onderzoek te doen naar het voorkomen van steenuil loopt van 15 februari tot 15 april (RVO, 2014).

Conclusie

Het plangebied is geschikt als foerageer- en broedgebied voor algemene vogelsoorten (FFtabel vogels). Door bomen en struiken en gebouwen met nesten buiten het broedseizoen van vogels te verwijderen wordt voorkomen dat er negatieve effecten zullen optreden ten aanzien van algemeen voorkomende vogelsoorten.

Mogelijk vormt het plangebied naast Hazenstraat 21 onderdeel van het grotere foerageergebied van steenuil en/of bosuil. Het plangebied is echter marginaal geschikt als foerageergebied doordat het uit geëgaliseerde kale grond bestaat. Aangezien het plangebied slechts een klein deel van mogelijk foerageergebied betreft en er ruim voldoende alternatieve en geschiktere foerageergebieden aanwezig zijn in de omgeving, zijn op dit perceel effecten van nieuwbouw op foerageergebied van uilen uit te sluiten.

Mogelijk vormt het plangebied aan de Hazenstraat 9 onderdeel van het foerageergebied van steenuil en/of bosuil. Er kan niet worden uitgesloten dat

de schuur van foto 12 incidenteel een rustplaats biedt aan steenuil. Indien het plangebied onderdeel van het foerageergebied van uilen betreft hebben de voorgenomen werkzaamheden hier positief effect op. Met de sloop van de bedrijfsgebouwen ontstaat meer geschikt foerageergebied voor uilen. Indien er zich een vaste rust- en verblijfplaats van steenuil in de gebouwen bevindt kunnen de voorgenomen werkzaamheden hier negatief effect op hebben. De sloop betekent dan vernietiging van een vaste rust- en verblijfplaats.

Waarschijnlijk bevindt zich in één van de schuren in het plangebied aan de Hazenstraat 23 de vaste rust- en verblijfplaats van een steenuil. Indien deze schuur gesloopt wordt heeft dit tot gevolg dat deze vaste rust- en verblijfplaats verdwijnt. De sloop van de schuren heeft een positief effect tot gevolg ten aanzien van mogelijk aanwezig foerageergebied van steenuil en/of bosuil, er ontstaat meer beschikbaar foerageergebied.

Nader onderzoek naar verblijfplaatsen van uilen in de plangebieden aan de Hazenstraat 9 en 23 wordt aanbevolen. De periode om onderzoek te doen naar het voorkomen van steenuil loopt van 15 februari tot 15 april (RVO, 2014).

4.2.7 Zoogdieren

Vleermuizen

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (Limpens et al., 1997) en Korsten en Regelink (2010) blijkt dat de soorten gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis, watervleermuis, meervleermuis, franjestaart, ingekorven vleermuis en baardvleermuis (alle FFtabel 3) voorkomen in de ruimere omgeving van de plangebieden.

Uit het veldbezoek is gebleken dat de onderzoeksgebieden geschikt zijn als foerageergebied voor vleermuizen. Mogelijk vormen de bosschages op de randen van de plangebieden vliegroutes voor vleermuizen. De werkzaamheden hebben hier echter geen betrekking op. De te slopen bedrijfsgebouwen aan de Hazenstraat 9 en 23 bieden mogelijkheden voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Vleermuizen kunnen verblijfplaatsen aantreffen in de spouwmuuren van de schuren (foto 14 en 15). De houten schuur (foto 5) in het plangebied aan de Hazenstraat 23 is vanwege de bouwkundige constructie niet geschikt voor verblijfplaatsen van vleermuizen.

Foto 14. Toegang tot spouwmuur van stal Hazenstraat 9

Foto 15. Toegang tot spouwmuur Hazenstraat 23

Overige zoogdieren

Het onderzoeksgebied kan (onderdeel van) het leefgebied vormen van soorten als mol, konijn en diverse algemene muizensoorten (alle FFtabel 1).

Foto 16. Konijn

Uit gegevens van de zoogdiervereniging en telmee.nl blijkt dat de eekhoorn (FFtabel 2) voorkomt in de omgeving van het plangebied. Mogelijk komt de eekhoorn voor in de bosschages op de randen van de plangebieden. De werkzaamheden hebben hier echter geen betrekking op.

Uit gegevens van de zoogdiervereniging en telmee.nl blijkt dat de steenmarter (FFtabel 2) voorkomt in de omgeving van het plangebied. Er zijn geen sporen van steenmarter aangetroffen. Mogelijk vormen de plangebieden aan de Hazenstraat 9 en 23 onderdeel van het grotere foerageergebied van steenmarter. Het plangebied naast Hazenstraat 21 is vanwege de ontbrekende structuur ongeschikt als foerageergebied voor steenmarter.

Effectbeoordeling

De plangebieden zijn geschikt als foerageergebied voor vleermuizen (FFtabel 3). De nieuwbouw zal tot gevolg hebben dat een klein deel van het foerageergebied verdwijnt. Echter met de sloop van de bedrijfsgebouwen aan de Hazenstraat 9 en 23 komt er ook nieuw foerageergebied beschikbaar. Er kan redelijkerwijs gesteld worden dat de voorgenomen plannen geen negatief effect hebben op foerageergebied van vleermuizen.

De te slopen bedrijfsgebouwen aan de Hazenstraat 9 en het stenen gebouw aan de Hazenstraat 23 bieden verblijfplaatsen voor vleermuizen (FFtabel 3). Vleermuizen kunnen bijvoorbeeld wegkruipen in de spouwmuren. Het slopen van de bedrijfsgebouwen kan tot gevolg hebben dat verblijfplaatsen worden vernietigd.

Mogelijk benut een aantal grondgebonden zoogdieren van FFtabel 1 de onderzoeksgebieden als (onderdeel van hun) leefgebied. De voorgenomen ontwikkeling heeft mogelijk een negatief effect op deze soorten.

Mogelijk vormen de plangebieden aan de Hazenstraat 9 en 23 onderdeel van het grotere foerageergebied van steenmarter (FFtabel 2). De sloop van de bedrijfsgebouwen heeft tot gevolg dat de oppervlakte geschikt foerageergebied toeneemt voor de steenmarter. Het is redelijkerwijs uit te sluiten dat de voorgenomen plannen negatief effect hebben op steenmarter.

Mitigerende maatregelen

Voor de soorten van FFtabel 1 geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een algehele vrijstelling. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen voor de zoogdiersoorten van FFtabel 1.

Nader onderzoek moet uitwijzen of daadwerkelijk verblijfplaatsen van vleermuizen in de bedrijfsgebouwen aanwezig zijn. Dit onderzoek dient te worden uitgevoerd volgens het vleermuisprotocol middels meerdere veldbezoeken gedurende de periode half mei tot en met eind september.

Conclusie

Het plangebied is voor een aantal grondgebonden zoogdieren van FFtabel 1 geschikt als (onderdeel van hun) leefgebied. Voor de soorten van FFtabel 1 geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen uit te voeren voor de zoogdiersoorten van FFtabel 1.

Mogelijk vormen de plangebieden aan de Hazenstraat 9 en 23 onderdeel van het grotere foerageergebied van steenmarter (FFtabel 2). De voorgenomen ontwikkelingen hebben hier geen negatief effect op.

De voorgenomen ontwikkelingen hebben geen negatieve effecten op mogelijk aanwezig foerageergebied van vleermuizen. Nader onderzoek moet uitwijzen of daadwerkelijk verblijfplaatsen van vleermuizen in de te slopen bedrijfsgebouwen aanwezig zijn. Vleermuisonderzoek dient te worden uitgevoerd volgens het vleermuisprotocol middels meerdere veldbezoeken gedurende de periode half mei tot en met eind september.

5 Conclusies

Beschermde gebieden

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied ligt op ongeveer 1,1 kilometer ten noordoosten van het plangebied. Dit betreft de Run, onderdeel van het Natura 2000-gebied “Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux”. Gezien de afstand tot Natura 2000-gebieden en de lokale aard van de voorgenomen plannen, zijn negatieve effecten van de voorgenomen ontwikkeling hierop uitgesloten. Door meerder stallen te vervangen door een woonhuis zijn te verwachten effecten op beschermde gebieden positief.

Het terrein behoort niet tot het NNN. Het dichtstbij de plangebieden gelegen deel van het NNN betreft de Run. Het is uitgesloten dat de sloop van de gebouwen negatieve effecten op het NNN heeft. De nieuwbouw komt in plaats van de gesloopte gebouwen. Door het ruimte voor ruimte principe en de afstand van de nieuwbouw tot het NNN zijn effecten op het NNN redelijkerwijs uit te sluiten.

Beschermde soorten

In het plangebied komen mogelijk verschillende beschermde soorten voor die vermeld staan in de tabellen van de Flora- en faunawet, zie tabel 1 op pagina 24.

Soorten van FFtabel 1

Mogelijk wordt het plangebied gebruikt door enkele grondgebonden zoogdieren en amfibieën, die zijn opgenomen in FFtabel 1. De voorgenomen plannen hebben mogelijk een negatief effect op zoogdieren en/of amfibieën van FFtabel 1.

Voor de soorten van FFtabel 1 geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een algehele vrijstelling. Het is derhalve niet noodzakelijk mitigerende maatregelen te nemen voor de soorten van FFtabel 1.

Soorten van FFtabel 2

Mogelijk vormen de plangebieden aan de Hazenstraat 9 en 23 onderdeel van het grotere foerageergebied van steenmarter (FFtabel 2). De voorgenomen ontwikkelingen hebben hier geen negatief effect op.

Soorten van FFtabel 3

Mogelijk komt incidenteel een zwervende rouwmantel en/of keizersmantel (beide FFtabel 3) voor in de plangebieden. Het kan uitgesloten worden dat de voorgenomen plannen negatieve effecten hebben op het mogelijk incidenteel voorkomen van deze soorten.

De voorgenomen ontwikkelingen hebben geen negatieve effecten op mogelijk aanwezig foerageergebied van vleermuizen. Nader onderzoek moet uitwijzen of er verblijfplaatsen van vleermuizen in de te slopen bedrijfsgebouwen aanwezig zijn. Vleermuisonderzoek dient te worden uitgevoerd volgens het vleermuisprotocol middels meerdere veldbezoeken gedurende de periode half mei tot en met eind september.

Soorten van FFtabel vogels

Het plangebied is geschikt als foerageer- en broedgebied voor algemene vogelsoorten (FFtabel vogels). Door bomen en struiken en gebouwen met nesten buiten het broedseizoen van vogels te verwijderen wordt voorkomen dat er negatieve effecten zullen optreden ten aanzien van algemeen voorkomende vogelsoorten.

Mogelijk vormt het plangebied naast Hazenstraat 21 onderdeel van het grotere foerageergebied van steenuil en/of bosuil. Het plangebied is echter marginaal geschikt als foerageergebied doordat het uit geëgaliseerde kale grond bestaat. Aangezien het plangebied slechts een klein deel van mogelijk foerageergebied betreft en er ruim voldoende alternatieve en geschiktere foerageergebieden aanwezig zijn in de omgeving, zijn op dit perceel effecten van nieuwbouw op foerageergebied van uilen uit te sluiten.

Mogelijk vormt het plangebied aan de Hazenstraat 9 onderdeel van het foerageergebied van steenuil en/of bosuil. Er kan niet worden uitgesloten dat de schuur van foto 12 incidenteel een rustplaats biedt aan steenuil. Indien het plangebied onderdeel van het foerageergebied van uilen betreft hebben de voorgenomen werkzaamheden hier positief effect op. Met de sloop van de bedrijfsgebouwen ontstaat meer geschikt foerageergebied voor uilen. Indien er zich een vaste rust- en verblijfplaats van steenuil in de gebouwen bevindt kunnen de voorgenomen werkzaamheden hier negatief effect op hebben. De sloop betekent dan vernietiging van een vaste rust- en verblijfplaats.

Waarschijnlijk bevindt zich in één van de schuren in het plangebied aan de Hazenstraat 23 de vaste rust- en verblijfplaats van een steenuil. Indien deze schuur gesloopt wordt heeft dit tot gevolg dat deze vaste rust- en verblijfplaats verdwijnt. De sloop van de schuren heeft een positief effect tot gevolg ten aanzien van mogelijk aanwezig foerageergebied van steenuil en/of bosuil, er ontstaat meer beschikbaar foerageergebied.

Nader onderzoek naar verblijfplaatsen van uilen in de plangebieden aan de Hazenstraat 9 en 23 wordt aanbevolen. De periode om onderzoek uit te voeren naar het voorkomen van steenuil loopt van 15 februari tot 15 april.

Tabel 1. Overzicht mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten

Soort(groep)	Bescherming	Functie plangebied	Mogelijk effect	Ontheffing nodig	Maatregelen
Amfibieën	FFtabel 1	Landhabitat	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Grondgebonden zoogdieren	FFtabel 1	Leef- en foerageergebied	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Steenmarter	FFtabel 2	Foerageergebied	Nee	-	-
Rouwmantel	FFtabel 3	Geen essentieel foerageergebied	Nee	-	-
Keizersmantel	FFtabel 3	Geen essentieel foerageergebied	Nee	-	-
Vleermuizen	FFtabel 3	Foerageergebied	Nee	-	-
Vleermuizen	FFtabel 3	Verblijfplaatsen	Ja	Mogelijk	Nader onderzoek in de periode half mei t/m september
Vogels (niet jaarrond beschermd)	Vogels	Foerageer- en broedgebied	Ja	Nee, op voorwaarde uitvoeren maatregelen	Verwijderen en/of snoeien van begroeiing en slopen van gebouwen met nesten buiten broedseizoen
Bosuil (niet jaarrond beschermd)	Vogels	Foerageergebied	Nee	-	-
Steenuil	Vogels met een jaarrond beschermd nest	Vaste rust- en verblijfplaats en foerageergebied	Ja	Mogelijk	Nader onderzoek 15 februari – 15 april

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

- + Bos F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + Creemers R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie). 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
- + Korsten, E. en Regelink J.R. Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek. Zoogdiervereniging- rapport 2010.44. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- + Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- + Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Brochure: Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten, 22 februari 2005.
- + Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, december 2014. Soortenstandaard Steenuil, Versie 2.0.
- + Uilenbescherming Brabant, 2014. Jaarverslag.

Internet

- + Natura 2000-gebieden, <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx>, 18 maart 2016
- + NNN: kaartbank.brabant.nl, 18 maart 2016
- + www.compendiumvoordeleefomgeving.nl
- + www.eis-nederland.nl
- + www.libellennet.nl
- + www.ravon.nl
- + www.soortenbank.nl
- + www.telmee.nl
- + www.vlindernet.nl
- + www.waarneming.nl
- + www.zoogdiervereniging.nl

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet beschermt soorten, niet individuele planten of dieren, om te voorkomen dat het voortbestaan van de soort in gevaar komt. Alle soorten hebben een eigen rol in het ecosysteem en dragen bij aan de biodiversiteit.

Doelstelling van de Flora- en faunawet is de bescherming en het behoud van in het wild levende planten- en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is het 'Nee, tenzij' principe. Dit betekent dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan. Heel vaak gaan activiteiten en de bescherming van soorten prima samen. Soms is het optreden van schade aan beschermde dieren en planten echter onvermijdelijk. In die situaties is het nodig om vooraf te bekijken of hiervoor een vrijstelling geldt, of dat een ontheffing moet worden aangevraagd.

In de Flora- en faunawet geldt een verbod op activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten. De wet spreekt niet van (ruimtelijke) plannen. Op basis van de onderzoeksplicht (Wro) en de plicht tot het vaststellen van een uitvoerbaar plan dient bij het maken van bestemmingsplannen beoordeeld te worden of er belemmeringen aanwezig zijn voor verlening van een eventuele ontheffing voor de activiteiten in het plan.

Voor ruimtelijke ontwikkelingen is in sommige gevallen een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet van toepassing. Bij de vrijstellingsregeling zijn twee criteria belangrijk: de zeldzaamheid van de aangetroffen soort en de ingrijpendheid van de werkzaamheden. Hoe zeldzamer de soort en hoe ingrijpender de activiteit, hoe strikter de regeling:

- + voor de soorten van FFtabel 1 is geen ontheffing nodig;
- + voor de soorten van FFtabel 2 geldt dat moet worden gewerkt volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Indien er geen goedgekeurde gedragscode voorhanden is, zijn ook de soorten uit FFtabel 2 ontheffingsplichtig;
- + voor soorten van FFtabel 3 moet altijd ontheffing worden aangevraagd. Deze bescherming geldt ook voor hun vaste rust- en verblijfplaatsen.

De zorgplicht uit artikel 2 blijft echter altijd van toepassing op alle in het wild levende planten en dieren en hun directe leefomgeving.

Natuurbeschermingswet 1998 (bron: Rijksoverheid)

De Natuurbeschermingswet regelt de bescherming van gebieden die als staats- of beschermd natuurmonument zijn aangewezen. Deze juridische status geeft extra bescherming aan bijzonder waardevolle en kwetsbare natuurgebieden. Het belangrijkste onderdeel van de wet is dat er een aparte vergunning nodig is voor activiteiten die mogelijk schadelijk zijn voor het natuurmonument. Het maakt daarbij niet uit waar die activiteiten plaatsvinden, dat kan zowel binnen als buiten het natuurgebied zijn (de zogenaamde 'externe werking'). Op dit moment is ongeveer 300.000 ha natuurgebied aangewezen als staats- of beschermd natuurmonument.

In 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet (Nb) 1998 in werking getreden. Daarmee voldoet Nederland aan de eisen van de Europese natuurwetgeving. De wet biedt een beschermingskader voor de flora en fauna binnen de aangewezen beschermde gebieden, de zogenaamde Natura 2000-

gebieden. Hieronder vallen de speciale beschermingszones volgens de Vogel- en Habitatrichtlijn, gebieden die deel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), beschermde natuurmonumenten en staatsnatuurmonumenten.

De wet bepaalt dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van de habitats kunnen verslechteren of die een verstoringseffect kunnen hebben op de soorten, niet mogen plaatsvinden zonder vergunning. Ook plannen moeten getoetst worden op hun gevolgen voor de Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt met de habitattoets. De habitattoets is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet 1998.

De habitattoets bestaat uit drie onderdelen:

- + oriëntatiefase (en vooroverleg);
- + verslechterings- en verstoringstoets;
- + passende beoordeling.

De oriëntatiefase maakt geen deel uit van de in de wet geregelde procedures. In de praktijk is deze stap nodig. Gezamenlijk met het bevoegd gezag wordt bepaald of goedkeuring van het plan nodig is en welke verdere procedure doorlopen moet worden. Afhankelijk van de kans en omvang van de effecten op een Natura 2000-gebied bestaat de vervolprocedure uit het uitvoeren van een verslechterings- en verstoringstoets, een passende beoordeling of geen enkele toetsing.

Indien er geen kans is op negatieve effecten op een Natura 2000-gebied is geen goedkeuring vanwege de Natuurbeschermingswet nodig.

Als uit de oriëntatiefase is gebleken dat er kans is op significant negatieve effecten voor het Natura 2000-gebied, dient een passende beoordeling te worden uitgevoerd. Indien uit de passende beoordeling blijkt dat er kans is op een significant negatief effect moet aan de volgende criteria worden voldaan:

- + er zijn geen alternatieve oplossingen voor het project die minder of geen negatieve effecten hebben voor het Natura 2000-(deel)gebied;
- + er is sprake van dwingende redenen van groot openbaar belang;
- + er is voorzien in compenserende maatregelen.

Alléén als aan deze voorwaarden wordt voldaan, kan goedkeuring worden verleend.

Indien uit de oriëntatiefase is gebleken dat er een kans is op (niet-significante) negatieve effecten, dient een verslechterings- en verstoringstoets te worden uitgevoerd. Met dit onderzoek wordt bepaald:

- + of deze kans reëel is en
- + of de verslechtering of verstoring aanvaardbaar is.

Natuurnetwerk Nederland / Ecologische hoofdstructuur (bron: Rijksoverheid)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Door verbindingen tussen natuurgebieden te maken, kunnen planten en dieren zich makkelijker verspreiden over meer gebieden. Hierdoor zijn deze gebieden beter bestand tegen negatieve milieu-invloeden. In grotere natuurgebieden kunnen bovendien meer soorten planten en dieren leven.

Het doel van het afwegingskader Ecologische Hoofdstructuur is om de EHS als netwerk van natuurgebieden te beschermen tegen negatieve effecten van ruimtelijke ingrepen. Dat betekent niet

dat ontwikkelingen zoals woningbouw en bedrijvigheid, verboden zijn. Door het doorlopen van het afwegingskader wordt vastgesteld of, en zo ja, onder welke voorwaarden een ontwikkeling in de Ecologische Hoofdstructuur kan worden toegelaten.

De bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur vindt plaats door het nee-tenzij-regime uit de Nota Ruimte. Dit houdt in dat ruimtelijke ingrepen in de EHS met een negatief effect op de EHS in principe niet zijn toegestaan. Onder voorwaarden kan hiervan worden afgeweken.

De beleidsmatige basis voor het afwegingskader voor de Ecologische Hoofdstructuur is de Nota Ruimte. Daarnaast hebben Rijk en provincies een beleidskader Spelregels EHS opgesteld. Het beleidskader geeft een uitwerking, verduidelijking en aanscherping van de verschillende onderdelen van het afwegingskader. De provincies laten de inhoud van de Spelregels EHS doorwerken in het provinciaal ruimtelijk beleid.

De bescherming van de EHS gebeurt via de regelgeving van de ruimtelijke ordening. Het beschermingsregime is onder de Wro door het Rijk vastgelegd in de AMvB Ruimte en werkt via provinciale verordeningen door in gemeentelijke bestemmingsplannen.